

Debreceni

S

Z

E

M

L

E

**Tudomány
és kultúra**

2013/1

Szerkesztik:

ifj. Barta János *főszerkesztő* Kovách Ádám *főszerkesztő-h.*

Angi János

Kerepeszki Róbert

Pallai László

A szerkesztőség címe:

Debreceni Szemle, *Szerkesztőségi titkárság*

Debrecen, Bem tér 18/c., 4026

Tel.: (52) 509-200, Fax: (52) 534-042

E-mail: andrasine@atomki.hu

URL: <http://debszem.unideb.hu>

Kiadja:

„Debreceni Szemle” Alapítvány

Kuratórium és Szerkesztőbizottság:

Orosz István *elnök*

Bazsa György *alelnök*

Abádi Nagy Zoltán

Jávor András

Beck Mihály

Mazsu János

Bitskey István

Sipiczki Mátyás

Gaál Botond

Sipka Sándor

Gomba Szabolcs

Szabó József

Megjelenik negyedévente

Előfizethető:

A szerkesztőségben vagy bankszámláján:

Debreceni Szemle Alapítvány 11625009-07950000-25000006 sz. számlán, illetve postai befizetési csekk kérhető levélben a szerkesztőség címén az 52/509-210-es telefonszámon.

Éveses előfizetési díj 1000 Ft. Külföldre (kivéve a környező országokat) 80 USD, ill. 60 EUR. Bank neve: Erste Bank Hungary Zrt., SWIFT kód: GIBA HU HB

DEBRECENI SZEMLE

TUDOMÁNY ÉS KULTÚRA

Debrecen és a régió tudományos műhelyeinek folyóirata

XXI. ÉVF. 1. SZÁM

ÚJ FOLYAM

2013. MÁRCIUS

Az első folyam 1927-től 1944-ig jelent meg.

TARTALOM

TANULMÁNYOK

<i>Halmos Sándor–Halmos-Harcsa Edit: Kardos Albert (1861–1945)</i>	3
<i>Szende Ákos: Pályaorientáló ifjúsági szakkörök a Debreceni Piarista Gimnáziumban az 1930/1940-es években</i>	10
<i>Szabó József: Kádár László a magyar geográfiában</i>	19
<i>Tóth János Attila: 40 éves a Síkfőkút Project</i>	28
<i>Czipa Nikolett–Kovács Béla: A magyar mézek minősége</i>	40
<i>Paragh György: A zsíryanycsere zavarainak szerepe a szív- és érrendszeri betegségek kialakulásában</i>	45

INTÉZETEINKRŐL, TANSZÉKEINKRŐL

<i>Fekete István–Sipos Péter–Peles Ferenc–Kovács Béla: A Debreceni Egyetem Élelmiszertudományi, Minőségbiztosítási és Mikrobiológiai Intézetének múltja és jelene</i>	52
---	----

ÉVFORDULÓKRA EMLÉKEZVE

<i>Sohár Pál: Csúcspontok Wagner zenedrámáiban</i>	59
--	----

KÖNYVSZEMLE

<i>Tisza István és emlékezete. Tanulmányok Tisza István születésének 150. évfordulójára (Némedi Gusztáv)</i>	66
<i>„Kitaszítottak” – Emberek, sorsok, politika a XX. század közepének Magyarországon (Tóth Judit)</i>	69
<i>Zeidler Miklós: A labdaháztól a Népstadionig. Sportélet Pesten és Budán a 18-20. században (Sághy Annamária)</i>	72

Támogatóink

Debreceni Egyetem

Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata

Magyar Tudományos Akadémia Debreceni Területi Bizottsága

Debreceni Egyetem és Debrecen M. J. Város Közművelődési Vegyesbizottsága

Benedek Tibor Debrecen

Forrás Lelki Segítők Egyesülete

mým paksi atomerőmű

A Debreceni Szemlét terjesztő üzletek, árusítóhelyek:

Debrecen: Alternatív Könyvesbolt, Hatvan u. 1/a. (4026); Szíiget Könyvesbolt, Egyetem tér 1. (4032); Református Könyvesbolt, Piac u. 4-6. (4026); **Budapest:** Eötvös Lóránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Könyv- és Jegyzetbolt, Múzeum krt. 6-8. (1088); Gondolat Könyvesház, Károlyi M. u. 16. (1053); Könyvtárellátó, Váci út 19. (1134) **Eger:** Sipotéka Könyvesbolt, Érsek u. 2. (3300); **Nyíregyháza:** Nyíregyházi Főiskola Tankönyv- és Jegyzetbolt, Sóstói út 31/b. (4400)

INTÉZETEINKRŐL, TANSZÉKEINKRŐL

*Fekete István – Sipos Péter –
Peles Ferenc – Kovács Béla*

A Debreceni Egyetem Élelmiszertudományi, Minőségbiztosítási és Mikrobiológiai Intézetének múltja és jelene

A debreceni Országos Felsőbb Gazdasági Tanintézet a keszthelyi és a magyaróvári tanintézet után az országban harmadikként 1868. október 22-én nyitotta meg kapuit. A Tanintézet a város polgárainak erőfeszítéseiből létesült. Az iskola első igazgatója Balogh Papi Péter volt, akit 1869-ben Tormay Béla volt keszthelyi tanár váltott. A debreceni agrár-felsőoktatás intézményei sokat változtak az elmúlt 144 év alatt. 1970-ben a mezőgazdaság intenzív fejlesztési időszakában létrejött a Debreceni Agrártudományi Egyetem (DATE), míg 2000-ben az intézmény a Debreceni Egyetem része lett.

A debreceni Országos Felsőbb Gazdasági Tanintézet oktatási és kutatási programja, már a kezdetektől fogva alkalmazkodott a kor igényeihez. A kiegyezés után az élelmiszerágazatra is jelentős hatást gyakorolt a meginduló gazdasági fejlődés. Ennek megfelelően a debreceni Országos Felsőbb Gazdasági Tanintézet alapításakor is fontos szempont volt a mezőgazdasági termelés növeléséhez, a minőség megővéséhez és a hamisítások felismeréséhez kapcsolódó vizsgálatok elindítása.

1868-tól folyamatosan több különböző tanszék létesült a tanintézetben, e tanszékek élére kiváló érdemeket szerző szakemberek kerültek. A létrehozott tanszékek között szerepelt a Vegytani és Technológiai Tanszék is, melynek vezetője Vedrődi (Schwarzer) Viktor (1839-1909) rendes tanár volt, aki kémiai témából írta doktori értekezését és szerzett doktori címet Bécsben. 1868 és 1899 között volt a Gazdasági Tanintézet rendes tanára. Az oktatás mellett részletesen foglalkozott a takarmányfélék kémiai összetételével. 1876-ban jelent meg az *Általános vegytan* című munkája, melyet kézikönyvként és tankönyvként egyaránt használtak. Az 1886-ban megjelent *Vegyelemzési gyakorlatok* című művében foglaltakat pedig mint országos, egységes vizsgálati módszereket javasolták alkalmazni. Könyveinek témája kiterjedt az általános kémia, a borászati kémia és a szeszgyártás területére. Oktatott tantárgyai voltak az általános és gazdasági vegytan, a technológia, valamint vegytani gyakorlatokat is tartott. Kiemelkedő érdemei voltak a debreceni Mezőgazdasági Vegykísérleti Állomás létrehozásában, mely 1894-ben kezdette meg működését.

A tanintézet mindig is nagy hangsúlyt fektetett a szakemberképzés keretében a gyakorlati oktatásra. Ebből kifolyólag a pallagi tangazdasághoz kapcsolódóan már az 1880-

as évek végén megtörténtek az első lépések a mezőgazdasági élelmiszer-alapanyag feldolgozását szolgáló ipar (szeszgyár, olajütő, próbaörlőmalom, gyümölcsfeldolgozó, konzervgyár) létrehozására, mindezek viszont az akkori anyagi lehetőségek korlátozottsága miatt sajnos csak részben tudtak megvalósulni.

Vedrődi Viktort követően 1899. szeptember 1-től Nyíredy Jenő (1865-1932) lett az Országos Felsőbb Gazdasági Tanintézet vezető kémiatestnöke, aki Kolozsvárott szerzett gyógyszerészdoktori címet. Nyíredy Jenő 1899 és 1901 között volt a tanintézet tanára. Munkássága alatt a dohányminták elemzésével bővült a mezőgazdasági termékek vizsgálata a tanintézetben. Nyíredy Jenő kiválóságát mutatja, hogy oktatói tevékenysége mellett a debreceni Vegykísérleti Állomás és a debreceni magyar királyi Dohánytermelési Kísérleti Állomás vezetője is volt.

Nyíredy Jenőt 1901-ben Széll László Mór (1872-1964) követte, aki kémiai doktori címét Budapesten szerezte meg. Nevéhez fűződik az általa vezetett vegyvizsgáló, úgy is, mint a mezőgazdasághoz és az élelmiszeriparhoz kapcsolódó oktatóintézmény áthelyezése Pallagra, emellett 1907-ig a debreceni Mezőgazdasági Vegykísérleti Állomás vezetését is ellátta. Kutatói munkája során műtrágya-hatékonysági vizsgálatokkal, az istállótrágyák gyakorlati értékének meghatározásával, a burgonyához kapcsolódó élelmiszer-kémiai kísérletekkel és az Ecsedi lúp tözegetalajainak tanulmányozásával foglalkozott.

Pekár Imre (az MTA tiszteletbeli tagja, 1838-1923), aki a világszerte ismert „pekározás” néven elterjedt módszer (a liszt minőségének szín alapján történő meghatározása) bevezetője volt, 1869 és 1874 között oktatott az Országos Felsőbb Gazdasági Tanintézetben a búzavizsgálatok és a malomipar témakörében. Oktatói tevékenysége mellett a debreceni István Gözmalom műszaki irányítója is volt. Fő műve az 1881-ben megjelent „Földünk búzája és lisztje a tudomány, a fogyasztó, a molnár és a termelő szempontjából” című tanulmány volt, melyet nem kevesebb, mint 23 ország nyelvére fordítottak le.

A neves elődökhöz tartozik Arany Sándor (1899-1984) is, aki 1923-ban szerzett vegyészmérnöki képesítést a budapesti Műszaki Egyetemen, majd élelmiszervegységként a debreceni Mezőgazdasági Vegykísérleti Állomás munkatársa volt. 1926-ban, a műszaki doktori cím megszerzését követően a Berkeley-i Egyetem (USA) mezőgazdasági kísérleti állomásán dolgozott vendégkutatóként. Visszatérését követően 1930-ban a Debreceni Magyar Királyi Gazdasági Akadémia* oktatója, később a Vegytani Tanszék vezetője lett. Az akadémián kémiát, kémiai technológiát, agrogeológiát és talajtant oktatott, emellett a debreceni Tisza István Tudományegyetemen is tanított, mint magántanár. A II. világháborút követően a Tiszántúli Talajjavító Vállalat talajlaboratóriumát szervezte meg, majd az Országos Mezőgazdasági Minőségvizsgáló Intézet (OMMI) debreceni talajtani osztályának lett a vezetője, miközben megszerezte a mezőgazdasági tudományok doktora címet is. Tudományos tevékenységéért 1958-ban Kossuth díjat kapott. Vezetése alatt a Vegytani Tanszék korszerű és minden igényt kielégítő műszerparkkal rendelkezett (lángfotométer, polariméter, koloriméter, pH mérő, vezetőképesség mérő, stb.).

Az 1960-as évek végén az élelmiszergazdaság súlyponti kérdésévé vált a hozamok növelése a mezőgazdasági termelésben. Mind a növénytermesztés, mind az állatte-

* A Földművelési Miniszter 1906. évi rendelete a Debreceni Magyar Királyi Gazdasági Tanintézetet Gazdasági Akadémiává minősítette.

nyésztés tekintetében jelentős változtatásokra volt szükség, ami maga után vonta a kutatások fejlesztésének szükségességét is.

Az 1970-es évek elején új igények jelentek meg az oktatás terén. Ilyen új igény volt a mezőgazdasági termékek feldolgozási technológiáinak megismertetése a hallgatókkal, ezt a feladatot 1982-ig Tóth Gyula látta el a kémia tanszéken. „Hazai mustok, borok nitrogéntartalmú anyagainak és fehérje-összetételének jellemzése” című kandidátusi értekezése is a termék-feldolgozási technológia témakörében készült. 1982-től a tárgy oktatása a növénytermesztési tanszékre került, ahol Györi Zoltán vette át e feladatokat.

Az 1970-es években az agrártudományi kutatások kiszélesedése, a kutatásokat támogató infrastruktúra fejlesztésének és az előzőekben már említett az oktatás terén megjelenő új igények kielégítésének a szükségessége vetette fel elsősorban egy központi laboratórium létrehozásának a gondolatát, az akkor már Debreceni Agrártudományi Egyetem Mezőgazdaságtudományi Karán. A DATE akkori vezetése a gazdasági megfontolások alapján úgy döntött, hogy ne a kar valamennyi tanszékének laboratóriumát szereljék fel nagy értékű műszerekkel, hanem hozzanak létre egy központi laboratóriumot.

A Kar Központi Laboratóriumát (később Regionális Műszerközpontját) 1986-ban alapították. Az alapításkori cél az volt, hogy a tanszékek számára az oktatással és a kutatással kapcsolatos kémiai vizsgálatokat elvégezze, illetve segítse a tudományos továbbképzést. A Műszerközpont a növénytermesztési laboratórium (vezetője: Bocz Ernő egyetemi tanár) és az állattenyésztési laboratórium (vezetője: Herold István egyetemi tanár) eszköz- és személyi állományának összevonásával jött létre. A laboratórium szervezési személyi állományának összetétele a következő volt: növénytermesztés: 2 vegyész-mérnök, 3 vegyész-technikus; állattenyésztés: 2 agrármérnök, 3 vegyész-technikus. A Műszerközpont számára szükséges korszerű laboratóriumi hely a korábban mosodaként üzemelő épület átalakításával (emelet- ráépítés, oldaltág építése) lett biztosítva. A Műszerközpont létrehozásával a kutatóbázis nagyarányú fejlesztése vált lehetővé. A különböző pályázatok megalapozták a korszerű műszerek, mérősorok beszerzését. A laboratórium már az indulás éveiben rendelkezett a talaj- és növényvizsgálatokhoz szükséges előkészítő és mérő berendezésekkel (contiflow sorok, molekulaabszorpciós fotometriai mérőműszerek, emissziós és atomabszorpciós lángfotométerek, stb.). A laboratórium vezetésére Györi Zoltán okleveles vegyész, míg a szakmai felügyelet ellátására Loch Jakab egyetemi tanár kapott megbízást. Az elkövetkező években több nagy beruházás történt a laboratórium életében, a beszerzett műszerek (ICP-OES, aminosav-analizátorok, spektrofotométerek, stb.) mind a kutatások, mind a minőségvizsgálatok lehetőségeit gazdagították. A laboratóriumban folyó kutatások és vizsgálatok eredményességét jól mutatták a különböző szabadalmak és a megvédett egyetemi doktori értekezések is. A laboratóriumban végzett, a kutatást szolgáló vizsgálatok egy része pedig diplomamunkák alapjaként is szolgált. A Műszerközpont már a kezdeti időszakban bekapcsolódott az oktatásba a „Mezőgazdasági termékek feldolgozása és tárolása” című tantárgy bevezetésével, illetve az ahhoz szükséges tankönyv megírásával, ennek szerzője Györi Zoltán volt. Az oktatásban való további jelentős szerepvállalást mutatta, hogy 1991-ben létrejött az agrármérnöki képzésen belül a Mezőgazdasági Termékfeldolgozás és Minősítés szakirány és megindult az élelmiszeranalitika oktatása a vegyészhallgatóknak, az 1991/92-es tanévtől pedig elkezdődött a „Környezetvédelmi mérés-technika” című tantárgy oktatása. A Műszerközpont életében az egyik legnagyobb sikernek volt

elkönyvelhető, amikor 1992-ben – a hazai egyetemi laboratóriumok közül egyedülként – akkreditálva lett, ez az állapot azóta is fennáll.

Az egyre növekvő oktatási feladatok és az oktatás szerkezetében történt változások indokolták, hogy 1995-ben a Regionális Műszerközponton belül létrejött a Mezőgazdasági Termékfeldolgozás és Minősítés Tanszék Győri Zoltán vezetésével. A frissen alapított tanszék legfontosabb feladata a Mezőgazdasági Termékfeldolgozás és Minősítés elnevezésű szakirányú képzés koordinálása volt. A szakirány bevezetésének alapvető célja a mezőgazdasági termékek feldolgozása, élelmiszeripari és ipari technológiai műveletek és folyamatok bemutatása, valamint az ehhez szükséges kiegészítő ismeretek oktatása volt. A szakirány hallgatói fődíszciplínaként négy féléven keresztül ismerkedtek meg a feldolgozási folyamatokkal az állati, szántóföldi és kertészeti eredetű alapanyagok tárolásával és feldolgozásával foglalkozó tárgyak keretén belül. Megalapozásként szolgált az élelmiszerkémia, élelmiszer-mikrobiológia, élelmiszeripari géptan tárgyak, illetve kiegészítést nyújtottak a jelentős és széleskörű laboratóriumi ismereteket adó, mindig az adott feldolgozási technológiához kapcsolódó minőség-ellenőrzés, minőségvizsgálat c. tárgy három féléves ismeretei, valamint az élelmiszer-ökonómia tantárgyak. A szakirány tárgyai a hazai és nemzetközi elvárásoknak megfelelően, az indítást követően hamarosan kiegészültek minőségügyi témájú tantárgyakkal is. A szakirány oktatásában az akkori Debreceni Agrártudományi Egyetem számos tanszékének oktatója vett részt: Borsos János, Kiss Szendille, Szabó András, Battáné Gindert-Kele Ágnes, illetve megindult az a folyamat, hogy egyes tantárgyak oktatása nem az egyetem oktatói, hanem a gyakorlatban dolgozó szakemberek bevonásával valósuljon meg, gyakorlatias ismeretanyagot biztosítva (Görömbei Csaba, Győriné Mile Irma, Juhász Tiborné, Vadáné Kovács Mária).

Az 1995-től bekövetkező jelentős eszköz- és személyi állomány-bővülés (oktatók, doktoranduszok, technikusok), az oktatással szemben megváltozott követelmények, illetve az átalakult piaci igények új szakok akkreditálását tették lehetővé. A Mezőgazdasági Termékfeldolgozás és Minősítés Tanszék vezető oktatói kidolgozták az Élelmiszer Minőségbiztosító Agrármérnök szakot. A szak célja túlmutatott a szakirány által biztosított lehetőségeken; olyan szakemberek képzését hivatott megvalósítani, akik műszaki alapokon nyugvó széleskörű természet- és társadalomtudományi ismereteket hasznosítva az agrárium (úgy mint: mezőgazdaság és élelmiszeripar) minden területén helyt tudnak állni. A szak kialakítása során az alapítók megőrizték azt az erős kémiai, mikrobiológiai és élettani alapot, ami már korábban is jellemző volt a debreceni agrár-felsőoktatásra, és a Mezőgazdasági Termékfeldolgozás és Minősítés szakirány által szerzett tapasztalatok alapján megújították a szakmai tárgyak struktúráját is: a technológiai és analitikai tárgyú ismeretanyag kiegészítése mellett alapos bővítésen esett át a minőségüggyel kapcsolatos tárgycsoport. Megjelentek a Minőségbiztosítás alapjai, Minőségbiztosítási rendszerek, Élelmiszeripari üzemek minőségtanúsítása, Fogyasztóvédelem című tárgyak, melyek bevezetése lehetővé tette, hogy teljes körű és rendezett minőségügyi ismeretekkel felvértezve végezzenek a szakot választó mérnökök. Az érdeklődésben nem volt hiány; míg a korábbi szakirányt eleinte évfolyamonként 10-15 fő, később 20-25 fő választotta, az Élelmiszer Minőségbiztosító Agrármérnök szakra a többszörös túljelentkezés és 30-40 fős évfolyamlétszámok voltak jellemzőek. A szak koordinálása a Mezőgazdasági Termékfeldolgozás és Minősítés Tanszék utódjának, a Mezőgazdasági Termékfeldolgozási és Minőségbiztosítási Tanszék (2000-től) vezetőjének, Győri Zoltánnak a feladata ma-

radt. A szak oktatási feladatainak megoldásában jelentős szerep hárult a Mezőgazdasági Kémia, a Mezőgazdasági Mikrobiológia, a Mezőgazdasági Géptan, a Növénytermesztan és az Állattenyésztéstan tanszékekre. A szak indításával párhuzamosan megvalósult a képzés strukturális bővítése is: akkreditációt nyert a Mezőgazdasági Termékminősítő szakirányú továbbképzési szak és a posztszekunder képzés, illetve a Minőségügyi Szakmérnök szak.

A képzés fejlődésével párhuzamosan bővültek az analitikai lehetőségek is (ICP-MS, ICP-OES, GC, GC-MS, GMO analitikai laboratórium), aminek köszönhetően az Élelmiszertudományi és Minőségbiztosítási Tanszék (2004-től) laboratóriuma egy rendkívül jól felszerelt kutató és szolgáltató laboratóriummá fejlődött, lehetővé téve a mind aktívabb pályázati tevékenységet is. A kutatási területek kibővültek a biztonságos élelmiszer- és takarmány-alapanyagok és élelmiszerek vizsgálatával, a termék-feldolgozási technológiák fejlesztésével, valamint a minőségügyi rendszerek elemzésével. Mindez megerősítette az élelmiszertudománnyal kapcsolatos doktori képzést a Növénytermesztési és Kertészeti Tudományok doktori iskolán belül, melynek képzési és kutatási profiljában előbb Ruzsányi László, később Györi Zoltán vezetésével először a növénytermesztéshez kapcsolódó minőségi kérdéseket elemző doktori témák kutatása jelent meg (az őszi búza, cukorrépa minősége és az agrotechnika kapcsolata), majd mindinkább a speciális élelmiszertudományi témák (pl. a tárolás alatti minőségváltozások, minőség és technológia kapcsolata, technológia és minőségügy kérdései, illetve élelmiszeranalitikai feladatok) kerültek előtérbe. E kutatások megerősödésének eredménye, hogy 2008-tól a doktori iskola által művelt tudományterületek közé akkreditációt nyert az élelmiszertudományok szakterülete, így az országban másodikként Debrecenben is megindulhatott az elismert élelmiszeres doktorképzés.

A 2006-tól induló többciklusú képzési rendszer alapképzésére való felkészülés során nyilvánvalóvá vált, hogy ezt a széleskörű ismeretanyagot nem lehet a BSc képzés három évébe tömöríteni. Az élelmiszeres képzés az újfajta oktatási struktúrában az Élelmiszer-mérnök BSc szakkal indult el. Ez a szak az élelmiszertudomány technológiai folyamatainak megismertetésére fókuszál, s a korábbi technológiai tárgyak kiegészültek szélesebb körű alaptudományi és műszaki területekkel (termodinamika, mechanika, mérés-technika és automatizálás, kolloidika, művelettan). A szak meghirdetésére először 2006-ban került sor, azóta minden évben többszörös túljelentkezéssel indult. Míg a 2011/12 tanévre első helyen 75 hallgató (összesen 326) jelentkezett, a 2012/13 tanévre az elsőhelyes jelentkezők száma már 108 (összesen 445) volt. A fenti jelentkezők közül 2011-ben 60, 2012-ben 75 hallgató nyert felvételt erre a szakunkra.

A bolognai képzési rendszer második lépése az Élelmiszerbiztonsági és -minőségi mérnök MSc szak, melynek célja az élelmiszeripari minőségügyi és termékminősítési, analitikai ismeretek oktatása lett. Az általános műszeres analitikai tantárgyak kiegészültek a radiológiai, reológiai és kapcsolt analitikai módszerek bemutatásával, élelmiszer-mikrobiológiai, élelmiszerhigiéniai és -toxikológiai, valamint részletesebb minőségügyi tantárgyakkal (iparági élelmiszertechnológia és minőségügy, auditálás és tanúsítás, nyomon követhetőség az élelmiszerláncban, mérések minőségbiztosítása). A szak 2008-as indítása óta évente mintegy 25-35 hallgató nyer ide felvételt.

Az Agrár- és Gazdálkodástudományok Centrumában az élelmiszertudománnyal kapcsolatos oktatási és kutatási körülmények javulását eredményezte, hogy a HEFOP 4.1.2. „Felsőoktatási intézmények infrastrukturális feltételeinek javítása” (DIRECT – Debre-

ceni Infrastrukturális Regionális Egyetemi Campus Továbbfejlesztés) című, elnyert pályázat révén az Élelmiszertudományi és Minőségbiztosítási Tanszék 2006-ban egy modern, kulturált épületbe költözhetett, így területileg is elkülönült az oktatási/kutatási, és az akkreditált analitikai területekhez kapcsolódó laboratóriumi tevékenység.

A Mezőgazdasági Mikrobiológiai Tanszék Szabó András vezetésével 2006-ig önálló tanszékként folytatta tevékenységét, majd 2006-ban integrálódott 5 fővel az Élelmiszertudományi és Minőségbiztosítási Tanszékhez, így megszűnt ki neve a mai, Élelmiszertudományi, Minőségbiztosítási és Mikrobiológiai Intézetre. 2006-tól 2009-ig az Intézetben belül a mikrobiológiai csoportot Szabó András vezette. A csoport fő kutatási területei a különféle takarmányok és élelmiszerek mikrobiológiai állapotának a felmérését, az izolált mikroorganizmusok azonosítását, valamint hagyományos és molekuláris biológiai módszerekkel történő vizsgálatát fogják át.

2009 óta indul évente 15-20 hallgatóval az Orvos- és Egészségtudományi Centrum által koordinált Táplálkozástudomány mesterszak, amelynek végzett hallgatói élelmiszertudományi és egészségügyi szemléletük és tudásuk alapján a minőségi és funkcionális élelmiszerek, a táplálék-kiegészítők, a speciális tápszerek és gyógyhatású termékek fejlesztésére, az ilyen termékek előállításának megszervezésére, továbbá magas szintű táplálkozástudományi kutató, tanácsadó és egészségnevelő munkára alkalmasak. A szak felelőse Szilvássy Zoltán.

2011-ben szervezetiileg és pénzügyileg is elkülönült egymástól az Agrár-műszerközpont és az Intézet. Az Agrár-műszerközpont vezetésével Borbélyné Varga Mária egyetemi docenst bízták meg, az Intézet jelenlegi vezetője Dr. Kovács Béla Róbert egyetemi tanár (2011-től). Az Intézet jelenlegi személyi állománya: 1 fő egyetemi tanár, 2 fő egyetemi docens, 1 fő egyetemi adjunktus, 1 fő egyetemi tanársegéd, 2 fő tanszéki mérnök, 9 fő PhD hallgató és 1 fő ügyintéző.

Egy kép a múltból és a jelenből

1. ábra: Az alapításkori ICP laboratórium (forrás: a Műszerközpont archívuma)

2. ábra: Az ICP laboratórium 2012-ben (forrás: az Élelmiszertudományi, Minőségbiztosítási és Mikrobiológiai Intézet archívuma)

Felhasznált irodalom

- BENCsik ISTVÁN: A Debreceni Agrártudományi Főiskola 10 éve 1953-1963; Debreceni Agrártudományi Főiskola; 1969; Debrecen; 239 p.
- GYŐRI ZOLTÁN: A Műszerközpont 20 éve, Az élelmiszertudományi és minőségügyi képzés fejlődése a Debreceni Egyetemen; 2006; Debrecen; 64 p.
- GYŐRI ZOLTÁN – UNGAI DIÁNA: Az élelmiszertudományi képzés fejlődése a Debreceni Egyetemen. Élelmiszervizsgálati közlemények, 53. (2007) 1. 8-12. p.
- KOMORÓCZY GYÖRGY: A debreceni agrárfelsőoktatás 100 éve; Mezőgazdasági Könyvkiadó; 1968; Budapest; 171 p.
- LOCH JAKAB: 40 éves a Debreceni Egyetemi agrárképzés 1970-2010; Debreceni Egyetem Agrár- és Gazdálkodástudományok Centruma; 2010; Debrecen; 303 p.
- RALOVICH BÉLA: Adatok a mikrobiológiával kapcsolatos ismeretek oktatás- és kutatástörténetéhez. Magyar Mikrobiológiai Társaság, 2011, Budapest, 338-340 p.
- SURÁNYI BÉLA: Gazdasági Könyvészet Debrecenben a XIX. század végéig; 63-74. p. (<http://hbml.archivportal.hu/data/files/144710344.pdf>)
- SZÁSZ GÁBOR: A Debreceni Agrártudományi Egyetem 125 éve I.; Debreceni Agrártudományi Egyetem; 1992; Debrecen; 460 p.
- SZÁSZ GÁBOR: A debreceni agrár-felsőoktatás kialakulása; In: Orosz István - Ifj. Barta János: A Debreceni Egyetem története 1912-2012; Debreceni Egyetemi Kiadó; 2012; Debrecen; 28-41. p.
- SZÁSZ GÁBOR – Székelyné Sipos Klára – Jávör András: 135 éves a debreceni agrár-felsőoktatás; Debreceni Egyetem Agrártudományi Centrum; 2003; Debrecen; 641 p.
- http://portal.agr.unideb.hu/media/AranySandor_1278.pdf (Arany Sándor önéletrajza)
- <http://mek.niif.hu/00000/00058/html/pekar.htm> (Pekár Imre önéletrajza)